Begroting 2023

Meerjarenraming 2024-2026

recreatieschap
marrekrite

Begroting 2023

Inhoud

1 Begroting 2022 6

1.1 Inleiding 7
1.1.1 Deelnemersbijdragen 8
1.1.2 Vervangingsinvesteringen 10
1.1.3 Liquiditeit 12
1.1.4 Begrotingsresultaat 13

1.2 Samenstelling bestuur & organisatie 14

1.3 Leeswijzer 15

2 Beleidsbegroting 18

2.1 Programmaplan 19
2.1.1 Beleidskader 19
2.1.2 Programma's 19

2.2 Programma Bedrijfsvoering 20
2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we doen? 20
2.2.2 Huisvesting 20
2.2.3 Wat mag het kosten? 21

2.3 Programma Waterrecreatie 22
2.3.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen? 22
2.3.2 Wat mag het kosten? 25

2.4 Programma Landrecreatie 25
2.4.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen? 26
2.4.2 Wat gaat het kosten? 26

2.5 Programma Baggeren 27
2.5.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen? 28
2.5.2 Wat gaat het kosten? 28

2.6 Programma Ontwikkelingen 29
2.6.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen? 29
2.6.2 Wat gaat het kosten? 30

2.7 Programma Wimpels, Donateurs en Vrijwilligers 30
2.7.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen? 30
2.7.2 Wat gaat het kosten? 32

3 Paragrafen 34

3.1 Lokale heffingen 35
3.2 Weerstandsvermogen en risicomanagement 35
3.3 Financiering 40
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen 42
3.5 Verbonden partijen 44
3.6 Bedrijfsvoering 44
3.7 Grondbeleid 46

4 Financiële begroting 49

4.1 Overzicht van baten en lasten 50
4.1.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 52
4.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 54
4.2.1 Geprognotiseerde balans 54
4.2.2 Stand en verloop van reserves/eigen vermogen 56
4.2.3 Meerjarenraming 2023-2025 58
4.2.4 Ontwikkeling financiële positie 61

5 Bijlagen 63

5.1 Overzicht deelnemersbijdragen 64
5.2 Overzicht incidentele baten en lasten 68
5.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen 70
5.4 EMU-saldo 72
5.5 Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen 74

1

Begroting 2023

1.1 Inleiding

Recreatieschap Marrekrite biedt hierbij haar Begroting 2023 & Meerjarenraming 2024-2026 aan. Deze begroting voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en bestaat uit een beleidsbegroting en een financiële begroting.

Het vaststellen van de begroting is een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur (AB). Uiterlijk 15 april dienen de deelnemers de *concept-begroting (financiële kaders)* te ontvangen. Naar aanleiding hiervan kunnen zij zienswijzen kenbaar maken. De Begroting 2023 & Meerjarenraming 2024-2026 worden op 30 juni 2022 vastgesteld door het algemeen bestuur van Recreatieschap Marrekrite.

1.1.1 Deelnemersbijdragen

Indexeren

In de voorliggende (meerjaren)begroting hebben we de bijdrage van de deelnemers geïndexeerd met 2% voor het gehele meerjarenbeeld, zoals afgesproken bij de behandeling van de deelnemersbijdrage 2023-2026. Op deze manier is het mogelijk een structureel sluitend positief saldo te presenteren.

Deelnemersbijdragen

Periodiek dient onze bijdrageregeling te worden geactualiseerd. Toen wij hier in 2020 mee aan de slag gingen, bleek dat een deel van de geldende kengetallen, met name betreffende de “aantallen overnachtingen”, niet meer beschikbaar was. Daarom is gezocht naar een nieuwe, goed meetbare set kengetallen. Hieruit vloeide het besluit voort om de bijdragen voortaan te baseren op de kengetallen *aantallen inwoners* (1) en *omvang van de voorzieningen* (2), per deelnemer.
Op 9 juni 2021 heeft het algemeen bestuur de geactualiseerde bijdrage-regeling voor de jaren 2023 – 2026 vastgesteld. Momenteel wordt de GR ook geactualiseerd naar aanleiding van deze wijzigingen.

Misschien is het belangrijkste om over de nieuwe regeling te vermelden dat de totale bijdrage niet omhoog is gegaan. Deze wordt vanaf 2023 wel anders onder de deelnemers verdeeld. Door deze onderlinge wijzigingen gaat de provincie bijvoorbeeld terug naar betaling van 40% van de totale bijdrage, waar voorheen 45% gold. Op het eerste gezicht lijkt het er dus op alsof de provincie vanaf 2023, als de nieuwe regeling voor het eerst wordt toegepast, minder gaat betalen dan in 2022 en daarvoor, maar dat is niet het geval.

Een slag die meteen is geslagen is dat de oude regeling – die bestond uit een onoverzichtelijke hoeveelheid kleinere bijdragen – is samengevoegd tot *één integrale bijdrage* per deelnemer. Dat scheelt alle betrokkenen veel onnodige administratie en daarmee ook kosten.

Bovendien wordt de gehele bijdrage voortaan op voorschotbasis betaald. In verband met onze liquiditeitspositie gebeurt dit vóór 1 februari van het lopende jaar. Ook de uiteindelijk te verrekenen BTW wordt op voorschot in rekening gebracht en aan het einde van het jaar verrekend.

Baggerbijdrage

In 2020 heeft het algemeen bestuur ons Plan van aanpak Baggeren vastgesteld. Daarbij hebben we aangegeven dat we toewerken naar een gedifferentieerde aanpak van het op diepte houden van onze ligplaatsen, mede om het voor de deelnemers ook betaalbaar te houden. Als eerste vertrekpunt hebben we aangegeven dat we verwachten met een bedrag van € 0,3 miljoen jaarlijks de opgave structureel te kunnen uitvoeren. Aangezien de onderwaterwereld van het baggeren voor ons in belangrijke mate “terra incognicta” is, hebben we met het bestuur afgesproken dat het baggerplan wordt geactualiseerd aan de hand van de kennis die al werkend wordt opgedaan. Dat betekent dat onze prognoses met het verstrijken van de jaren steeds nauwkeuriger worden.

Investering in maatschappelijk nut

Conform het BBV worden alle investeringen per 2018 geactiveerd.
In onze nieuwe Financiële Verordening en de Nota Activeren, Waarderen & Afschrijven is afgesproken dat investeringen kleiner dan € 25.000 niet worden geactiveerd. Dit kan niet met terugwerkende kracht, dus dit principe geldt alleen voor nieuwe investeringen.

Doorschuif-BTW

De doorschuif-BTW verantwoorden wij als kosten en opbrengsten binnen de exploitatie. Marrekrite financiert deze doorschuif-BTW niet langer voor. Dit in lijn met het hierover genomen bestuursbesluit in 2020 (zie ook de paragraaf Deelnemersbijdragen). Ook dit zorgt voor een betere liquiditeitspositie.

1.1.2 Vervangingsinvesteringen

Marrekrite gaat onverminderd door met de door haar ingezette grote vervangingsopgave. Deze is meerjarig in de investeringsplanning weggezet en duurt tot en met 2025. We hebben inmiddels inzichtelijk dat de hierop volgende grotere vervangingsopgave pas weer vanaf 2045 aan de orde is. Het gaat daarbij om de eerste generatie steigers die jaren terug in kunststof is vervangen. Die zijn dus als eerste weer aan de beurt om straks weer te worden vervangen.
Overigens gaat het hierbij om schattingen van de vervangingsdata, want het een en ander is uiteraard mede afhankelijk van de staat van het gebruikte materiaal tegen die tijd. Wij bouwen onze steigers inmiddels al vele jaren van gerecycled kunststof (KLP, Lankhorst Sneek). Aangezien het om een relatief nieuw product gaat, is het nog lastig te zeggen wat er in de toekomst mee gaat gebeuren. We kunnen veilig stellen dat het KLP op zich 40 jaar mee zal gaan, misschien is zelfs 60 jaar wel haalbaar. Echter, de vraag is wel hoe het geheel er na enkele decennia uitziet en wat de constructie in de loop van de tijd doet. Bij het hout dat vroeger werd gebruikt, lag dit anders. Houten steigers zijn meestal al verrot voordat de constructie ons parten gaat spelen. Het is daarom denkbaar dat de volgende grootschalige vervangingsopgave van steigers zich zelfs nog later zal voordoen dan per 2045. De tijd zal het leren.

Voor onze nieuwe *damwanden*, die we tegenwoordig bouwen in een combinatie van beton en KLP, houden we een levensduur van 50 jaar aan. Over de levensduur van beton is wel veel bekend. Met beton is 50 jaar makkelijk haalbaar. Maar ook hier geldt weer: hoe ziet het geheel er over tientallen jaren uit en wat doet de constructie? Daaronder moet ook de verankering worden gerekend. Dat wordt waarschijnlijk de zwakke schakel en juist daarom voeren we de ankers bij vervanging extra zwaar uit. Desondanks blijft het de vraag hoe lang deze het houden. Daarom kiezen we voor de veilige weg met de prognose van 50 jaar.

Marrekrite wil een frontspeler zijn als het gaat om duurzaamheid, niet in woorden, maar in concrete keuzes en maatregelen. Duurzaamheid is niet alleen een kwestie van in gesloten cirkels werken en de juiste materialen gebruiken, maar vooral ook de inspanning om de levensduur zo lang mogelijk op te rekken. In nieuwbouw schuilt namelijk altijd de grootste milieu-impact en daarom dient dat zeer doordacht te gebeuren. Juist dat laatste rechtvaardigt – al lijkt dat tegenstrijdig – het gebruik van beton. De productie van beton weinig milieuvriendelijk, maar doordat het minimaal driemaal langer meegaat dan hout, is helder dat beton de betere keuze is. Dit nog los van het feit dat het gebruik van tropisch hardhout binnen Marrekrite überhaupt al jaren principieel niet meer aan de orde is. Dat was zelfs zo geweest als het de levenscyclus van beton had kunnen evenaren. Langere levenscycli maken dus dat niet alleen de milieukosten afnemen, ook de kosten voor de deelnemers dalen.
Kortom, met de investeringen die voor de komende jaren in de planning staan, blijft Marrekrite duurzaam investeren in haar recreatieve voorzieningen en daarmee ook in de (Friese) economie.
De kapitaallasten die gemoeid zijn met deze vervangingsinvesteringen bekostigen we op dit moment volledig uit de deelnemersbijdragen.

Gezien de forse prijsstijgingen in 2021 vinden wij het wel verstandig een hoger investeringsplafond met de deelnemers af te spreken, dan tot nu toe werd gehanteerd. Dat is onvermijdelijk om dezelfde opgave qua vervangingen te kunnen blijven uitvoeren. Dat is essentieel als we geen achterstanden willen oplopen. We verwachten daarom een jaarlijkse vervangingsopgave van € 1,5 miljoen, in plaats van de eerder aangehouden € 1,25 miljoen.

Investeringen in maatschappelijk nut 2023					Afschrijvingstermijn	
Damwanden			900.000	50	jaar	
Steigers			600.000	40	jaar	
Marboeien			-	10	jaar	
Investeringskrediet 2023			**1.500.000**			

Kapitaallasten	**JR2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
MVA maatschappelijk	-102.027	-128.764	-54.501	-107.283	-132.027	-156.263
MVA economisch	-21.649	-19.973	-25.400	-22.193	-22.193	-21.581
TOTAAL	**-123.676**	**-148.736**	**-79.901**	**-129.476**	**-154.220**	**-177.844**

1.1.3 Liquiditeit

Met het huidige investeringsniveau konden we vorig jaar al zien dat het niet langer houdbaar is voor Marrekrite om de investeringen met eigen vermogen te bekostigen. We hebben in 2021 nog kunnen volstaan met een kortlopende lening van € 1,0 miljoen. In 2022 zal Marrekrite langjarige leningen moeten aantrekken. Dat kan op verschillende manieren. Gezien de financiële markten op dit moment en de verwachte opwaartse druk ten aanzien van de rente, ligt het voor de hand het totaal verwacht benodigde bedrag tot en met 2025 ineens als lening aan te trekken. Op deze wijze stellen we onze extra liquiditeitsbehoefte voor de komende jaren veilig. Het restant van onze vervangingsoperatie kan zo zonder verdere problemen worden gefinancieerd. Wat daarbij ook goed moet worden bedacht, is dat het besluit tot afbouw van ons eigen vermogen zorgt voor extra druk op onze liquiditeit.

Zoals hierboven aangegeven verhogen we in onze meerjarenbegroting voor 2023-2026 het jaarlijks investeringsbudget tot € 1,5 miljoen. Dit jaarbudget blijkt voor Marrekrite goed beheersbaar en uitvoerbaar te zijn en maakt het tegelijk ook mogelijk om de vaart erin te houden qua vervangingen. Binnen dit budget kijken we jaarlijks eerst waar de prioriteit qua benodigde vervangingen het hoogst is. Die locaties pakken we als eerste aan. Deze praktische werkwijze voldoet al jaren uitstekend. Mocht de opgave groter te zijn dan het budget toestaat, dan zouden we bepaalde voorzieningen tijdelijk af kunnen sluiten. De afgelopen 10 jaar is dit echter nooit nodig geweest, ook niet in de jaren dat we flinke achterstanden hadden. Dat is een geruststellende gedachte.

1.1.4 Begrotingsresultaat

TOTAAL MARREKRITE	**JR 2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Baten	2.131.668	2.357.702	2.134.235	2.171.510	2.224.270	1.966.559
Lasten	-2.076.686	-2.285.500	-2.378.934	-2.425.376	-2.474.966	-2.020.684
Saldo (voor mutaties reserves)	54.982	72.202	-244.699	-253.866	-250.697	-54.125
Onttrekking uit reserves	76.000	-	250.000	250.000	250.000	50.000
Saldo na mutaties reserves	**130.982**	**72.202**	**5.301**	**-3.866**	**-697**	**-4.125**

In hoofdstuk 2 lichten we per programma het geprognotiseerde begrotingsresultaat toe.

1.2 Samenstelling bestuur & organisatie

Het algemeen bestuur (AB) bestaat op 1 januari 2022 uit de volgende leden:

Algemeen Bestuur	
Deelnemers	**Bestuursleden**
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens
Gemeente Achtkarspelen	De heer De Haan
Gemeente Dantumadiel	De heer Agricola
Gemeente De Fryske Marren	De heer Veltman
Gemeente Harlingen	De heer Schoute
Gemeente Heerenveen	Mevrouw Rinkes
Gemeente Leeuwarden	De heer Wassink
Gemeente Noardeast-Fryslân	De heer Boerema
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Smallingerland	De heer Van Beek
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer De Man
Gemeente Tytsjerksteradiel	Mevrouw Hoekstra
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw De Pee
Gemeente Weststellingwerf	De heer Hoen

Het dagelijks bestuur (DB) bestaat per 1 januari 2022 uit de volgende leden:

Dagelijks Bestuur	
Deelnemers	**Bestuursleden**
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens
Gemeente De Fryske Marren	De heer Veltman
Gemeente Noardeast-Fryslân	De heer Boerema
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer De Man
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw De Pee

1.3 Leeswijzer

De opbouw van de begroting wordt in belangrijke mate voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en ziet er als volgt uit:

- In Hoofdstuk 2 treft u de beleidsbegroting aan, bestaande uit de plannen voor het jaar 2023, onderverdeeld naar de programma's Bedrijfsvoering, Waterrecreatie, Landrecreatie, Baggeren, Ontwikkelingen en tot slot het programma Wimpels, Donaties & Vrijwilligers.
- Hoofdstuk 3 bestaat uit de paragrafen waar we ingaan op de bedrijfsvoering, de financiering, het weerstandstandsvermogen en het onderhoud van onze kapitaalgoederen.
- In de Financiële Begroting (Hoofdstuk 4) schetsen wij een beeld van onze financiële positie en geven wij met onze meerjarige investeringsplanning een financiële doorkijk naar de jaren 2024 – 2026. Hier vindt u ook de verplicht voorgeschreven bijlagen uit het BBV.

46
knooppunt
55
95
fryslân
Noardlike
yske Wâlden

2

Beleidsbegroting

2.1 Programmaplan

2.1.1 Beleidskader

Recreatieschap Marrekrite onderhoudt en beheert ongeveer 33 kilometer aan vrije ligplaatsen in het Friese buitengebied (peildatum eind 2020), zorgt voor het afvoeren van recreatieafval en onderhoudt boeien en bakens in recreatievaarten. Tevens beheert en onderhoudt Marrekrite de fiets- en de wandelknooppuntnetwerken, alsmede de toeristische opstappunten (TOPs). Ook het in kaart brengen en actueel houden van alle routes in Fryslân behoort tot het werk van het schap. Hiernaast verricht Marrekrite namens – en voor – de deelnemers (provincie Fryslân en gemeenten) nog tal van andere taken, die we in dit verband niet alle benoemen. Doel van dit alles is *een uniforme, toeristisch- recreatieve basisinfrastructuur op water en land te bewerkstelligen*. Daartoe wordt, behalve met de deelnemende Friese gemeenten en de provincie Fryslân nauw samengewerkt met partijen als Merk Fryslân, Wetterskip, It Fryske Gea (IFG), Staatsbosbeheer (SBB) en vele anderen.

2.1.2 Programma's

De begroting van Recreatieschap Marrekrite bestaat uit zes programma's:

1. Bedrijfsvoering
2. Waterrecreatie
3. Landrecreatie
4. Baggeren
5. Ontwikkelingen
6. Wimpels, Donaties & Vrijwilligers

2.2 Programma Bedrijfsvoering

Het achterliggende doel van het programma ‘Bedrijfsvoering’ is, dat de primaire processen binnen de organisatie effectief verlopen en dat er goed wordt samengewerkt met – en namens – deelnemers en bestuur.
De kosten die betrekking hebben op de bedrijfsvoering zijn onder andere: personeelskosten, secretariaatskosten, kantoorkosten en communicatie. Maar ook de aan- en verkoop van grond, de waterschapslasten en ruilverkavelingsrente worden verantwoord onder dit programma.

We rekenen de loon- en salariskosten van onze medewerkers toe aan de programma’s en aan de investeringen waar deze betrekking op hebben. Dit doen we middels een integraal uurtarief. Dit tarief bevat ook de niet direct toe te rekenen loon- en salariskosten van de ondersteunende functies, de zogenaamde overhead. Het overheadpercentage is – ten behoeve van een juiste vervaardigingsprijs van onze producten en dienstverlening – voor 2023 geactualiseerd en berekend op 20,88%.

2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Wij werken eraan de interne organisatie op orde te houden, zodat wij onze taken naar behoren kunnen uitvoeren, de deelnemers en het bestuur kunnen adviseren en hun belangen zo goed mogelijk kunnen behartigen.

2.2.2 Huisvesting

Na een lange zoektocht naar passende huisvesting, is Marrekrite per april 2022 naar het voormalige provinciale steunpunt in Uitwellingerga verhuisd. Deze locatie is voor ons bij uitstek geschikt omdat we hier de functies kantoor, werkplaats en haven bij elkaar konden brengen. Dit biedt ons op veel vlakken voordeel boven de situatie waarin we de afgelopen jaren werkten. We verwachten efficiënter en beter te kunnen samenwerken. Afgezien van de mogelijke beperkingen vanwege de pandemie, betekent het dat de collega’s elkaar makkelijker kunnen treffen. Dat is persoonlijk prettig en werkt in de praktijk sneller.

Los daarvan zijn de werkomstandigheden voor de mannen van de buitendienst ook sterk verbeterd. Dat geldt zeker in de winterperiode omdat we op onze nieuwe locatie kunnen beschikken over een verwarmde werkplaats. We kunnen de schepen bovendien in de haven voor de deur afmeren, in plaats van op een werf ergens in de provincie.

2.2.3 Wat mag het kosten?

Bedrijfsvoering	JR 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Baten	500.526	2.154.824	1.943.394	1.980.352	2.032.789	1.774.748
Lasten	-734.010	-954.480	-1.029.750	-1.026.875	-1.024.023	-515.193
Saldo (voor mutaties reserves)	-233.485	1.200.344	913.644	953.477	1.008.766	1.259.555
Onttrekking uit Algemene Reserve	-	-	250.000	250.000	250.000	50.000
Saldo na mutaties reserves	**-233.485**	**1.200.344**	**1.163.644**	**1.203.477**	**1.258.766**	**1.309.555**

In de bovenstaande tabel zijn de overheadkosten de meest bepalende factor. Het betreft de kosten die geen directe relatie hebben met de dienstverlening van Marrekrite en die we niet op grond van de integrale kostprijs kunnen toerekenen aan onze producten. Door het proces van “insourcing” van taken zien we de personeelslasten van Marrekrite iets groeien. Daar staat tegenover dat we de inhuur van derden en het uitbesteden van werk inmiddels tot een minimum kunnen beperken.

Marrekrite werkt in 2023 met 8,0 fte en heeft 9 personeelsleden in dienst. Daarvan rekenen we 1,67 fte tot de overhead. Het overige personeel rekenen we toe aan de programma's Waterrecreatie en Landrecreatie. De gemiddelde parttime-factor bedraagt 89%. Waar specifieke kennis noodzakelijk is, kopen we dit in op het moment dat dit doeltreffender en doelmatiger is voor onze bedrijfsvoering. Voor 2023 gaat het hierbij om financiële ondersteuning en om ondersteuning van een projectleider.

2.3 Programma Waterrecreatie

Onder het programma Waterrecreatie vallen alle taken die betrekking hebben op het vernieuwen en het vervangen, alsmede het beheer en onderhoud, van de infrastructuur op en om het water.
De taken variëren van (regie op) nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen, het uitvoeren van dagelijks onderhoud, recreatieafvalinzameling, groenbeheer tot werken aan een uniformere brug- en sluisbediening.

2.3.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

Dagelijks Onderhoud

De kosten die voortkomen uit kleinere reparaties, die wij in eigen beheer uitvoeren of uitbesteden aan derden, rekenen we tot de kosten op de post *dagelijks onderhoud* (DO). Door de grootschalige vervangingsinvesteringen van de afgelopen jaren en door ook de komende tijd duurzame steigers en damwanden te blijven bouwen, kunnen wij het dagelijks onderhoud uitvoeren met een relatief beperkt budget, alsmede een minimale bezetting qua personeel en materieel.

Vervangingsinvesteringen

Per 2018 activeren wij de investeringen in de vervanging van aanlegvoorzieningen (investeringen met maatschappelijk nut). In de voorliggende begroting wordt voorgesteld om het investeringsvolume voor 2023 te verhogen naar € 1,5 miljoen. De voortgang in de uitvoering van deze opgave wordt in de voortgangsrapportage (september) en in de jaarstukken

verantwoord. Voor de volledigheid geven wij in het onderstaande een samenvatting van een aantal belangrijke beleidskeuzes van waaruit de jaarlijkse vervangingsopgave wordt gedestilleerd:

a) Zoveel mogelijk werken vanuit kennis en data met betrekking tot het gebruik van voorzieningen (tellingen, provinciale monitoringscijfers, observaties) en trends in de watersport, zodat er een goed beeld ontstaat van de benodigde capaciteit.
b) Met ligplaatsen zoveel mogelijk aansluiten op fiets- en wandelstructuren.
c) Nieuwe plekken realiseren en elders meters inleveren (waar dat verantwoord is), om zo te werken aan een optimalere spreiding over Fryslân.
d) Zoveel mogelijk locaties behouden, maar wel afslanken op locaties met een te grote capaciteit.
e) Waar mogelijk eigendom van percelen afstoten en focussen op recreatief medegebruik.
f) Damwanden in principe allemaal behouden en vervangen door beton-kunststof exemplaren.
g) Steigers waar mogelijk vervangen door beton-kunststof damwanden (in overleg met terreinbeheerders en rekening houdend met natuurdoelen).

Groenbeheer

Eerder memoreerden we al dat we door de insourcing van personeel verschuivingen krijgen tussen budgetten in de begroting. De kosten van het in dienst hebben van eigen personeel zijn structureel gestegen (programma Bedrijfsvoering), terwijl de kosten van het programma Waterrecreatie dalen, omdat de inhuur van diensten door derden afneemt. De grootste post binnen de huidige opzet van ons groenbeheer is de inleen van 2 SW-medewerkers (maaiwerkzaamheden).

Recreatieafval

De milieuboot kunnen we inmiddels ook in de wintermaanden inzetten als onderdeel van onze eigen allround onderhoudsploeg. Zo bezuinigen wij in de wintermaanden op de kosten die wij anders aan derden kwijt zouden zijn. Daarbij zijn we per 2022 gestopt met de zogenaamde “maandagronde”, die we voor Omrin en de gemeente Leeuwarden uitvoerden. Dit maakt dat we efficiënter met de inzet van personeel om kunnen gaan en minder onderhouds- en gebruikskosten aan de schepen hebben. Een verdere optimalisatieslag behalen we in 2023 doordat we dan over een nieuwe laad- en losplaats voor de milieuboot kunnen beschikken, centraal gelegen tegenover het Starteiland op de Snitser Mar. Deze maatregel heeft grote voordelen voor de vaartijden, de brandstofkosten, en dergelijke.

Adviescommissies en werkgroepen

In 2016 is – op verzoek van de deelnemers – de werkgroep “Harmonisatie Brug- & Sluisbediening” van start gegaan. In deze werkgroep zijn de deelnemers afgevaardigd die in hun gebied veel met bruggen en sluizen te maken hebben. Marrekrite organiseert minimaal tweemaal per jaar een vergadering en treedt daarbij op als voorzitter.
Hoewel de uiteindelijke opdracht van de werkgroep is te werken aan een zo klantvriendelijk en homogeen mogelijk bedieningsregime van de bruggen en sluizen in de provincie, wordt de werkgroep ook gebruikt als platform om allerlei lopende zaken met elkaar af te stemmen. Daarom vergaderen we in ieder geval een keer vóór het nieuwe seizoen start en een keer nádat het seizoen is afgelopen. Verder kan de werkgroep, als er een speciale aanleiding zou zijn, ook ad hoc bij elkaar komen.

In 2016 is ook een tweede werkgroep onder voorzitterschap van Marrekrite van start gegaan, “Camperen, Kamperen & Handhaving”. In deze werkgroep hebben R&T-ambtenaren zitting, die de regio’s vertegenwoordigen. Zij denken en werken mee aan voorstellen, die eraan bijdragen dat we zaken rondom de betreffende domeinen (camperen, kamperen, handhaven) goed en vooral uniform voor onze gehele provincie kunnen regelen.

2.3.2 Wat mag het kosten?

Waterrecreatie	JR 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Baten	1.093.995	42.878	15.841	16.158	16.481	16.811
Lasten	-774.078	-731.020	-725.644	-769.170	-816.767	-865.410
Saldo (voor mutaties reserves)	319.917	-688.142	-709.803	-753.012	-800.286	-848.599
Onttrekking uit reserve Baggeren	-	-	-	-	-	-
Saldo na mutaties reserves	**319.917**	**-688.142**	**-709.803**	**-753.012**	**-800.286**	**-848.599**

2.4 Programma Landrecreatie

In 2012 heeft het algemeen bestuur besloten dat de Marrekrite haar taken zou moeten verbreden en naast haar traditionele taken op het vlak van de watersport, tevens diverse taken op het domein van de landrecreatie zou moeten krijgen. Binnen het programma Landrecreatie vallen zodoende het beheer en onderhoud van de fiets- en wandelknooppuntnetwerken, overige routestructuren, toeristische overstappunten (TOPs), het initiëren en faciliteren van nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van de infrastructuur voor de landrecreatie, alsmede het coördineren van nieuwe en bestaande netwerken in Fryslân.
De (onderhouds)kosten voor het beheer en onderhoud van de netwerken vallen inmiddels onder de algemene bijdrageregeling. Daar waar incidenteel grotere investeringen noodzakelijk zijn, maken we hierover vooraf extra afspraken met de deelnemers.

Op het domein Landrecreatie zien we dat het TOP-project veel tijd en inzet van onze mensen vraagt. Wij verwachten dat dit ook voor een deel in 2023 het geval zal zijn, waar we eerder mikten op een afronding aan het eind van 2022. Voor de deelnemers betekent dit dat we beperkt zijn in onze mogelijkheden om extra, of nieuwe, zaken op te pakken. Als die wens er is, zal er gekeken moeten worden naar het aantrekken van tijdelijke, extra slagkracht.

2.4.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

We voeren het onderhoud op beide netwerken (fietsen en wandelen) elk jaar uit in één uitgebreide voorjaarsronde. Incidentele meldingen, waaronder schades, verhelpen we jaarrond. Voor de TOPs worden jaarlijks twee inspectierondes uitgevoerd. Incidentele meldingen worden jaarrond verholpen.
Deze opzet is niet alleen efficiënt gebleken, tevens komen we als Fryslân – mede hierdoor – al jaren in de kwaliteitsmonitor van het Landelijk Fietsplatform als beste Fietsregio naar voren.

2.4.2 Wat gaat het kosten?

Landrecreatie	JR 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Baten	198.132	-	-	-	-	-
Lasten	-275.556	-281.000	-288.540	-294.131	-298.773	-304.469
Saldo (voor mutaties reserves)	-77.424	-281.000	-288.540	-294.131	-298.773	-304.469
Onttrekking uit reserve Baggeren	-	-	-	-	-	-
Saldo na mutaties reserves	**-77.424**	**-281.000**	**-288.540**	**-294.131**	**-298.773**	**-304.469**

2.5 Programma Baggeren

We hebben een bestemmingsreserve Baggeren (BB) opgebouwd, die we – zolang we niet definitief zicht hebben op de meerjarige baggerverplichtingen – behandelden als ware het een voorziening. Nu we in grote lijnen weten welke meerjarige baggeropgave we kunnen verwachten, hebben we de exploitatielasten voor deze baggeropgave € 300.000 structureel in onze begroting verwerkt.

We hebben met ons Plan van Aanpak Baggeren, waarmee het algemeen bestuur eind 2020 heeft ingestemd, een eerste aanzet gegeven voor het prioritair baggeren van onze meest populaire ligplaatsen (“top 12”) en kiezen voor het overige voor maatwerk en aansluiting bij de verwachtingen van de watersport. Die keuzes hebben geleid tot een betaalbare en in onze ogen realistische opgave.
In het Baggerplan is tevens duidelijk aangegeven, dat structureel aan de baggeropgave werken voor Marrekrite een nieuw fenomeen is.
De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat we niet goed weten wat onder water bij onze ligplaatsen de actuele situatie is. Daar is in het verleden nooit goed studie van gemaakt. Als er een melding kwam van een ondiepte, rukten wij uit en verhielpen we het probleem: het zogenaamde “piepsysteem”. Dat betekent dat we werkenderwijs de komende jaren kennis zullen opdoen, waarmee onze meerjarige prognoses de komende jaren ook steeds betrouwbaarder worden. Wat er werkelijk op de wat langere termijn nodig is aan middelen, weten we dus pas over een aantal jaren: we moeten immers eerst weten wat de gemiddelde aanslibbing op de belangrijkste plekken is. Die kennis kun je alleen opdoen door van jaar tot jaar de situatie te plekke te monitoren via peilingen. Dat traject is inmiddels ingezet.

In de realisatie van onze ambities blijven we mede afhankelijk van de andere waterbeheerders (provincie, gemeenten, waterschap). Hoewel we projectmatig praktische combinaties kunnen blijven maken met de vervangingsinvesteringen van onze aanlegvoorzieningen, streven we naar maximale kosteneffectiviteit. Liever pakken we de zaak integraal aan en liften we mee met de baggercycli van de provincie (en andere partijen),

zodat we hele vaarwegen in één keer kunnen aanpakken. Met de huidige ruimte in de begroting verwachten we daartoe prima in staat te zijn. Overigens maakt de baggerbijdrage per 2023 integraal onderdeel uit van de geactualiseerde bijdrageregeling.

2.5.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

"Het op diepte brengen/houden van ligplaatsen" is het bestedingsdoel voor de bijdragen van de deelnemers in het kader van het programma Baggeren. In de praktijk betekent dit het baggeren tot 4 meter vóór de aanlegplaats en over de hele lengte van die aanlegplaats.

2.5.2 Wat gaat het kosten?

Baggeren	JR 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Baten	144.417	-	-	-	-	-
Lasten	-204.314	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
Saldo (voor mutaties reserves)	-59.897	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
Onttrekking uit reserve Baggeren	50.000	-	-	-	-	-
Saldo na mutaties reserves	**-9.897**	**-300.000**	**-300.000**	**-300.000**	**-300.000**	**-300.000**

2.6 Programma Ontwikkelingen

Binnen het programma Ontwikkelingen kunnen nieuwe (incidentele) ontwikkelingen in gang worden gezet rondom voorzieningen van Marrekrite en/of de infrastructuur voor de water- en landrecreatie. Voorstellen voor projecten als deze worden, na goedkeuring van het bestuur, uit dit programma betaald. Op deze wijze kan Marrekrite haar ambitie op het vlak van innoveren en verduurzamen handen en voeten geven en bijdragen aan het aantrekkelijker maken van Fryslân als dé provincie voor water- en/of landrecreatie. Dit ligt in lijn met onze statutaire doelstelling: *het verbeteren van het leefklimaat van de inwoners (recreanten) en de bevordering van het toerisme*.

2.6.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

We hanteren jaarlijkse budgetten voor "ontwikkelingen/innovaties" op de domeinen water en land. Omdat het veelal gaat om het inspringen op zaken die zich relatief onverwacht voordoen, is het begroten ervan lastig. Desondanks hebben we per 2023 hiervoor extra (structurele) middelen opgenomen in de begroting. Het bestuur kan in voorkomende gevallen ook besluiten om hiervoor extra geld uit de Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR) in te zetten.

2.6.2 Wat gaat het kosten?

Ontwikkelingen	JR 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Baten	128	-	-	-	-	-
Lasten	-76.250	-7.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Saldo (voor mutaties reserves)	-76.122	-7.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Onttrekking uit reserve BIOR	26.000	-	-	-	-	-
Saldo na mutaties reserves	**-50.122**	**-7.000**	**-20.000**	**-20.000**	**-20.000**	**-20.000**

2.7 Programma Wimpels, donateurs en vrijwilligers

Binnen dit programma komen alle inkomsten en uitgaven samen, die te maken hebben met de wimpelverkopen, de vrijwilligers en met de donateurs die de Marrekrite ondersteunen.

2.7.1 Wat willen we bereiken en wat willen we gaan doen?

Wimpels

Watersporters dragen bij aan het in stand houden van onze ligplaatsen in de vrije natuur door het vrijwillig kopen van de bekende Marrekrite-wimpel. De wimpels behouden hun huidige prijsstelling: de “kleine” (standaard) wimpel kost € 15 en de middelgrote € 20. De grote kost € 25.

Vrijwilligers

We hebben een stabiele, positieve groep vrijwilligers (circa 25 mensen) die ons op goede wijze aanvult in onze werk, met name op de gebieden *wimpelverkoop* en *toezichthouden*. Hoewel we af en toe een nieuwe vrijwilliger mogen verwelkomen, zien we per saldo dat het aantal actieve vrijwilligers elk jaar iets terugloopt, bijvoorbeeld als gevolg van leeftijd of gezondheid. Het is daarom duidelijk dat Marrekrite de komende tijd rekening zal moeten houden met een verdere afname van het aantal actieve vrijwilligers. Dat is natuurlijk geen nieuw feit en daarom anticiperen hier wij al jaren op, onder meer door onze webshop verder te professionaliseren om zo onze online verkoop te verhogen. Dit heeft al de nodige vruchten afgeworpen, maar het is ook helder dat er op dit vlak nog flink wat winst te behalen is. Hier gaan we – in samenspraak met de vrijwilligers – in de nabije toekomst alleen maar meer op inzetten.

Wat de inspecties betreft, ook hier worden we steeds onafhankelijker van de inzet van vrijwilligers. Door goede keuzes te maken qua toepassing van materiaal en qua bouw en constructie, krijgen we de kwaliteit van onze voorzieningen steeds beter onder controle. Het is nu eenmaal zo dat de oude houten steigers en damwanden veel meer zorg vergden dan de huidige, duurzaam gebouwde versies. Wij merken de effecten hiervan op allerlei fronten in de organisatie, ook qua inzet van personeel en in de kosten van reparaties. De taak van de vrijwilligers wordt hiermee ook steeds lichter, iets dat mooi in lijn loopt met het feit dat de betreffende mensen steeds ouder worden.

Donateurs

Marrekrite streeft ernaar dat zoveel mogelijk watersporters donateur worden. Het potentieel daarvoor is groot. De meeste mensen zijn namelijk zeer trouw in het kopen van de wimpel. Velen zijn in feite al een soort donateur, maar dan niet officieel. Via een formeel donateurschap bekrachtigen we deze trouw en creëren we een hechtere relatie, die zowel voor onze organisatie als de betrokkene efficiënt is. Bovendien, en die post is inmiddels niet gering meer, leveren online verkopen ook stevige extra vrijwillige bijdragen op. Onze ruim 550 donateurs dragen net even iets meer bij dan “gewone” wimpelkopers en dragen dus ook net iets meer bij aan het in stand houden van onze voorzieningen. Door € 25 (of meer) te betalen ontvangen onze donateurs behalve de wimpel, ook onze Nieuwsbrief. De afgelopen jaren stijgt het aantal donateurs gestaag. Die trend willen we graag doorzetten. Ook willen we onderzoeken of we fietsers en wandelaars wellicht als donateurs kunnen werven.

2.7.2 Wat gaat het kosten?

Wimpels, donateurs en vrijwilligers	**JR 2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Baten	194.470	160.000	175.000	175.000	175.000	175.000
Lasten	-12.477	-12.000	-15.000	-15.200	-15.404	-15.612
Saldo (voor mutaties reserves)	181.993	148.000	160.000	159.800	159.596	159.388
Onttrekking uit reserve Baggeren	-	-	-	-	-	-
Saldo na mutaties reserves	**181.993**	**148.000**	**160.000**	**159.800**	**159.596**	**159.388**

3

Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Hoewel een verplichte paragraaf op grond van het BBV, kent Recreatieschap Marrekrite geen Lokale Heffingen.

3.2 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Het weerstandsvermogen is het vermogen om de financiële risico's van de GR Marrekrite te kunnen opvangen, zonder dat dit directe gevolgen heeft voor de lopende bedrijfsvoering. Om te kunnen bepalen of het weerstandsvermogen van Marrekrite per 31 december 2023 toereikend is, beoordelen we welke risico's het schap loopt en wat de mogelijke (financiële) impact van deze risico's is.

	JR2021				begroting 2022			begroting 2023		
	Begin	**Resultaat**	**Eind**		Begin	Resultaat	Eind	**Begin**	**Resultaat**	**Eind**
Algemene Reserve (AR)	3.203.078	-	3.203.078		3.203.078	796.659	3.999.737	3.999.737	-250.000	3.749.737
Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	1.346.659	-50.000	1.296.659		1.296.659	-1.046.659	250.000	250.000	-	250.000
Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	190.138	-26.000	164.138		164.138	-	164.138	164.138	-	164.138
SUBTOTAAL MUTATIES RESERVES	**4.739.875**	**-76.000**	**4.663.875**		5.176.021	-250.000	4.413.875	**5.359.287**	**-250.000**	**4.163.875**
RESULTAAT NA MUTATIES RESERVES		**130.982**				322.202			**5.301**	

Algemene reserve

De algemene reserve dient ter dekking van de onvoorziene uitgaven. Het grootste risico voor Marrekrite is dat we – als gevolg van ziekte, vertrek of uitval – extra of duurder personeel moeten aantrekken om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen blijven garanderen. In dergelijke gevallen moeten we teruggevallen op interim-personeel of op uitzendkrachten die, in directe kosten gerekend, duurder zijn dan eigen mensen. De kans dat dit risico zich voordoet is reëel. Daarom houden we voorzichtigheidshalve voor dit risico een bedrag aan ter grootte van 50% van de jaarlijkse personeelskosten. In 2023 bedragen de begrote personeelskosten circa € 580.000, wat in een benodigde weerstandscapaciteit resulteert van € 290.000. De algemene reserve zit daar ruimschoots boven en wel zo ver dat we het verstandig achten onze eigen vermogenspositie de komende jaren af te bouwen. Een eerste stap hebben we met de begroting 2022 gezet door de komende vier jaar een bedrag van € 250.000 van dit vermogen als (gegarandeerde) *resultaatsbestemming* uit te keren aan de deelnemers, naar rato van de deelnemersbijdrage. In 2026 keren we € 50.000 uit. Deze uitkering hebben we per 2023 in de begroting verwerkt met daartegenover een onttrekking aan de algemene reserve, uit te betalen voor 31 december van ieder begrotingsjaar. Naast deze afbouw vindt er geen verdere opbouw van vermogen plaats. Eventuele tekorten onttrekken we aan het eigen vermogen.

Om via een gegarandeerde uitkering de algemene reserve af te bouwen tot een meer realistische waarde, in overeenstemming met de aard van de werkzaamheden van Marrekrite en de risico's die we daarbij lopen, moeten we lange termijn financiering aantrekken. Gezien het huidige renteklimaat is nu het moment deze leningen aan te trekken en vermogen af te bouwen. We stellen voor om per 2026 te kijken in welke mate verdere afbouw van vermogen op verantwoorde wijze kan plaatsvinden. Dat is ook het moment om opnieuw naar de bijdrageregeling te kijken.

Eventuele materiële risico's in de vaste organisatiekosten schatten we als zeer beperkt in, omdat hier in belangrijke mate sprake is van flexibiliteit, dan wel van dekking via verplichte verzekeringen.

Nu Marrekrite per april 2022 zijn intrek heeft genomen in het gedeeltelijk vrijgekomen provinciale steunpunt in Uitwellingerga, is ook duidelijk dat hier voor ons nauwelijks risico's uit voortvloeien. Er is sprake van een langlopend huurcontract en de zorg voor het pand ligt bij de provincie.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve Baggeren bedraagt € 300.000. Deze reserve dient als "achtervang" achter de exploitatielasten van de onderhoudsopgave Baggeren als ware het een voorziening. De hoogte is bepaald op eenmaal de jaarlijkse exploitatielast.

De bestemmingsreserve Ontwikkeling (BIOR) bedraagt € 164.000 en is ingesteld om nieuwe (incidentele) ontwikkelingen op het gebied van waterrecreatie of landrecreatie mogelijk te maken op het moment dat de aanwezige exploitatiemiddelen onvoldoende zijn. De bestemmingsreserve dient niet ter dekking van structurele exploitatielasten die uit deze initiatieven voort kunnen vloeien.

Aanwezige stille reserves

Naast bovenstaande reserves beschikt Marrekrite ook over meerdere water- en grondkavels. In het verre verleden zijn deze veelal "om niet" verkregen en niet op de balans gewaardeerd. Het BBV staat herwaardering van deze bezittingen niet toe. Als gevolg van allerlei heroverwegingen kan het bestuur besluiten om kavels te verkopen aan boeren, natuurorganisaties of andere belangstellenden. De omvang van de stille reserves op dergelijke kavels is op de balansdatum niet bepaald.

Financiële kengetallen

Meerjarenbegroting 2023-2026	Jaar-rekening	Meerjarenbegroting				
Kengetallen	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto schuldquote	6%	-129%	18%	158%	292%	346%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	6%	-129%	18%	158%	292%	346%
Solvabiliteitsratio	69%	35%	35%	34%	34%	35%
Structurele ruimte in de exploitatie	13%	3%	3%	2%	2%	1%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

Een positieve schuldquote geeft aan dat per saldo sprake is van een tekort aan (liquide) middelen. Na vele decennia nemen we per 2022 afscheid van het regime om onze werkzaamheden uit eigen middelen te dekken, omdat Marrekrite bij een gelijkblijvend investeringsniveau geen andere optie heeft dan lang vreemd vermogen aan te trekken. De hiermee gemoeide rentelasten zijn nagenoeg nihil en daarmee goed in de begroting in te passen.

Solvabiliteitsratio

Naarmate het solvabiliteitspercentage hoger is, is een onderneming (of gemeenschappelijke regeling) beter in staat om aan de verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit van Marrekrite is, mede ook gelet op de beperkte organisatieomvang, goed te noemen en blijft ook naar de toekomst toe ruim voldoende tot goed. Wel is er duidelijk sprake van een dalende solvabiliteitspositie als gevolg van de toename van vreemd vermogen en de afbouw van eigen vermogen. Na 2026 zal deze solvabiliteitsratio weer (licht) gaan stijgen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoeveel vrije ruimte er structureel binnen de jaarrekening is. Een hoog percentage geeft aan dat de organisatie beschikt over een positief resultaat op haar structurele activiteiten.
We hebben in de komende vierjarige periode een beperkte structurele ruimte in onze begroting, in relatie tot eerdere jaren. Deze beperktere ruimte geeft ons evenwel voldoende flexibiliteit om de werkzaamheden die uitgevoerd moeten worden, te kunnen uitvoeren. De gedachte daarbij is dat het begrote overschot op de exploitatie bij resultaatsbestemming terugvloeit naar de deelnemers. Daar zullen we ook strikt op sturen.

3.3 Financiering

Tot nu toe kende Marrekrite geen paragraaf Financiering. Nu we te maken hebben met (lang) vreemd vermogen nemen we hier de verplichte tabellen op ten behoeve van het bepalen van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Marrekrite blijft ten aanzien van beide normen ruimschoots binnen de toepasselijke maxima.

Berekening renterisiconorm		**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Grondslag: omvang oorspronkelijke begroting		2.285.500	2.378.934	2.425.376	2.474.966	2.020.684
Renterisiconorm (20% van grondslag)	20%	457.100	475.787	485.075	494.993	404.137
Renteherzieningen		-	-	-	-	
Aflossingen			266.667	266.667	266.667	266.667
Renterisicobedrag		-	266.667	266.667	266.667	266.667
In % begroting		0,00%	11,21%	10,99%	10,77%	13,20%
Ruimte (+) / overschrijding (-)		457.100	209.120	218.408	228.327	137.470

Berekening kasgeldlimiet		**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Vlottende korte schuld	A	60.000	40.000	20.000	-	-
Vlottende Middelen	B	5.586.501	3.653.278	1.810.788	-16.365	-64.120
Netto vlottende schuld	C=A-B	-5.526.501	-3.613.278	-1.790.788	16.365	64.120
Kasgeldlimiet	D	174.609	176.791	178.103	202.947	165.696
Ruimte onder de kasgeldlimiet	D-C	5.701.110	3.790.069	1.968.891	186.583	101.576
Begrotingstotaal		2.129.377	2.155.985	2.171.985	2.474.966	2.020.684
Kasgeldlimiet	*8,20%*	*174.609*	*176.791*	*178.103*	*202.947*	*165.696*

We hebben de benodigde langlopende lening om het liquiditeitstekort tot en met 2026 op te lossen becijferd op € 8,0 miljoen en we trekken dit bedrag aan als lineair aflosbare lening met een looptijd van 30 jaar.
Na 2045 verwachten we – op basis van de afschrijvingstermijnen – weer de eerste grootschalige vervangingsinvesteringen te moeten uitvoeren.
We sluiten niet uit dat de levensduur van onze aanlegvoorzieningen echter aanmerkelijk langer zal blijken te zijn, maar werken het liefst vanuit het voorzichtigheidsbeginsel.

Ten aanzien van de vlottende middelen vanaf 2025 geldt, dat deze na de vaststelling van de Turap 2022, meerjarig positief zijn als gevolg van een reservemutatie (storting € 50.000 vanuit de exploitatie in de bestemmingsreserve Baggeren).

3.4 Onderhoud Kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen

Wanneer al onze aanlegplaatsen in Fryslân achter elkaar zouden worden gelegd, blijkt dat we ongeveer 33 km aanlegvoorziening in beheer hebben op de mooiste plekken in het buitengebied van de provincie. Daarnaast hebben we sinds eind 2020 in totaal 100 MarBoeien op het water liggen.

Containers

Onze circa 120 containers voor recreatie-afval blijven ‘s winters in het veld staan. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en – indien nodig – gerepareerd door de schipper van de milieuboot. Zo borgen we de kwaliteit en verlengen we de levensduur. De meeste containers zijn inmiddels afgeschreven.
Als repareren niet langer mogelijk of rendabel is, schaffen we nieuwe exemplaren aan.

Werkschip (MK1)

Onze eerste echte werkboot is halverwege 2013 aanschaft en wordt gedurende 15 jaar afgeschreven (tot 2028). Het schip ligt momenteel in Terhorne vanwege de centrale locatie. Het meeste onderhoud aan de schepen en kleinere aanpassingen doen we zelf. Grote en ingrijpende klussen worden

op werven uitgevoerd, waarbij wij meestal zelf ook in uitvoerende zin betrokken blijven.

Milieuboot (MK2)

De milieuboot (containerboot) is eind 2013 aanschaft om het recreatie-afval met ingang van 2014 in eigen beheer te kunnen inzamelen. Vóór die tijd werd deze taak vanuit Boarnsterhim uitgevoerd. De verwerking van het afval is en blijft een taak van Omrin. De schipper doet het dagelijks onderhoud aan het schip zelf, waar nodig bijgestaan door onze andere technische collega’s. In 2014 is een bijboot met motor en trailer aangeschaft om op moeilijk bereikbare locaties afval op te kunnen halen. Overigens staan alleen vervoermiddelen met een oorspronkelijke aanschafwaarde van € 25.000 of meer op de balans.

Duwponton

De werkponton is 6 x 4 meter groot en kan worden ingezet om klein onderhoudswerk te doen.

Borden netwerken en TOPs

De informatiepanelen en borden van de knooppuntnetwerken blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden door de gemeenten betaald. In totaal is in Fryslân (exclusief gemeente Ooststellingwerf) ruim 2800 km fietspad van knooppuntbebording voorzien (840 knooppunten). Op het gebied van wandelen geldt dat ruim 3800 km aan paden is voorzien van knooppunten (2000 knooppunten).
Daarnaast worden in samenwerking met de gemeenten door de hele provincie TOPs (toeristische overstappunten) geplaatst. De TOPs moeten gaan functioneren als begin- en eindpunten voor routes en ommetjes die recreanten uitzetten in het betreffende gebied. De TOPs staan op logische startpunten voor routegebonden recreatie of op plekken waar we dit willen stimuleren. Vaak zijn de TOPs in de buurt van horeca gevestigd, zodat er een toilet in de buurt is. Ook letten we erop dat er voldoende parkeergelegenheid is. Op de TOP-zuil zelf staat informatie over het gebied, die voor de recreant interessant is als achtergrond bij een fiets- of wandeltocht.

Kantoorinventaris

De kantoorinventaris is in 2023 volledig afgeschreven. Aanschaffingen kleiner dan € 25.000 komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie.

3.5 Verbonden partijen

Bij Marrekrite is geen sprake van Verbonden Partijen.

3.6 Bedrijfsvoering

Hieronder een overzicht van de vaste medewerkers in dienst bij Recreatieschap Marrekrite, met als peildatum 1 januari 2022.

Personeel (bezetting)	
Functie	**Fte**
directeur	0,89
officemanager	0,67
coördinator waterrecreatie	0,89
coördinator landrecreatie	0,67
projectadviseur landrecreatie	1,00
technisch medewerker watersport	0,78
medewerker milieuboot	1,00
medewerker groenonderhoud	1,00
medewerker groenonderhoud	1,00
vacature	0,11
TOTAAL	8,00

WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. Daaruit blijkt dat de honorering van de directeur van Recreatieschap Marrekrite ruim binnen het bezoldigingsmaximum valt.

Overhead

Het overheadpercentage voor 2023 hebben we berekend op 20,88% en is gebaseerd op 1,67 fte personeel dat overheadtaken uitvoert (waarvan 0,11 vacatureruimte). De overhead rekenen we als een opslag op het integrale uurtarief, dat we als directe kosten in rekening brengen ten aanzien van de respectievelijke programma's.

Kostendekkende tarieven

De integrale uurtarieven van onze medewerkers zijn gebaseerd op 1400 werkbare uren per jaar en zijn tenminste kostendekkend. Omdat deze tarieven naar personen te herleiden zijn, vormen deze geen onderdeel van deze begroting.

3.7 Grondbeleid

Recreatieschap Marrekrite heeft circa 170 percelen land in eigendom waarop voorzieningen zijn gerealiseerd. Ook is er een enkel perceel waarop geen voorzieningen zijn gerealiseerd. Er zijn locaties in of aan vaarwater (provincie, gemeenten, Wetterskip) of op eigendommen van natuurorganisaties.
Grondbezit is voor Marrekrite geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te faciliteren. Veel percelen hebben een beperkte (financiële) waarde, omdat deze geen nut hebben voor een andere bestemming en het veelal geïsoleerde snippers betreft. Verder hebben boeren er vaak geen belang bij, omdat het in veel gevallen buitendijks land betreft. Verkoop voor commercieel gebruik is daardoor vaak niet mogelijk. Toch is het goed om zorgvuldig naar deze materie te blijven kijken. Bij eigendom liggen de risico's en de onderhoudsplicht wel bij Marrekrite. Dat betekent dat we kosten moeten maken, zonder dat hier echte voordelen tegenover staan. Verkoop kan dus wel degelijk interessant zijn, niet voor de opbrengst, maar om kosten te besparen. Daarom staan we hier – liefst met behoud van het recht van recreatief medegebruik – in principe positief tegenover.
Bij verkoop dient het algemeen bestuur hierover het finale besluit te nemen.

4

Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de baten en lasten voor het jaar 2023.

		JR 2021				2022			2023		
		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1	Bedrijfsvoering	500.526	-734.010	-233.485		2.154.824	-954.480	1.200.344	1.943.394	-1.029.750	913.644
2	Waterrecreatie	1.093.995	-774.078	319.917		42.878	-731.020	-688.142	15.841	-725.644	-709.803
3	Landrecreatie	198.132	-275.556	-77.424		-	-281.000	-281.000	-	-288.540	-288.540
4	Baggeren	144.417	-204.314	-59.897		-	-300.000	-300.000	-	-300.000	-300.000
5	Ontwikkelingen	128	-76.250	-76.122		-	-7.000	-7.000	-	-20.000	-20.000
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	194.470	-12.477	181.993		160.000	-12.000	148.000	175.000	-15.000	160.000
	Subtotaal programma's	2.131.668	-2.076.686	54.982		2.357.702	-2.285.500	72.202	2.134.235	-2.378.934	-244.699
	Mutaties reserves	76.000	-	76.000			-	-	250.000	-	250.000
	TOTAAL RESULTAAT	**2.207.668**	**-2.076.686**	**130.982**		**2.357.702**	**-2.285.500**	**72.202**	**2.384.235**	**-2.378.934**	**5.301**

		JR 2021				2022			2023		
		Begin	Mutatie	Eind		Begin	Mutatie	Eind	Begin	Mutatie	Eind
A	Algemene Reserve (AR)	3.203.078	-	3.203.078		3.203.078	796.659	3.999.737	3.999.737	-250.000	3.749.737
B	Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	1.346.659	-50.000	1.296.659		1.296.659	-1.046.659	250.000	250.000	-	250.000
C	Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	190.138	-26.000	164.138		164.138	-	164.138	164.138	-	164.138
	Subtotaal mutaties reserves	4.739.875	-76.000	4.663.875		4.663.875	-250.000	4.413.875	4.413.875	-250.000	4.163.875
	RESULTAAT NA MUTATIES RESERVES			**130.982**				322.202			**5.301**

4.1.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

We kunnen u met deze meerjarenbegroting wederom een structureel sluitende begroting aanbieden. We blijven voor alle jaren in het meerjarenbeeld (structureel) aan de goede kant van de streep.
Hieronder volgt een korte analyse van de belangrijkste verschillen per programma (2022-2023).

Programma Bedrijfsvoering (lasten + € 75.000 // baten - € 211.000)
Vanwege de indexatie van de deelnemersbijdragen met 2% hebben we meer inkomsten uit deelnemersbijdragen die we volledig aan het programma Bedrijfsvoering toerekenen.
Daarnaast begroten we – op basis van de realisatie 2021 – lagere baten en lasten aan doorschuif-BTW (€ 500.000 in plaats van € 700.000). De lasten nemen € 250.000 toe als gevolg van het besluit om het eigen vermogen af te bouwen. Hiertegenover staat een bate van € 250.000 als mutatie van de algemene reserve. De Begroting 2022 passen we hierop nog – budgetneutraal – aan bij de Turap 2022 in het najaar.
De personeelskosten hebben we met circa 2% geïndexeerd op basis van de verwachte ontwikkeling van de lonen. We kunnen inmiddels – op grond van de geraamde loonkosten en de toe te rekenen overheadkosten als gevolg van het geactualiseerde berekende overheadpercentage (20,88%) – de kosten specifieker toerekenen aan de programma's waar ze bij horen. Op rekeningbasis zal een aanvullend deel van deze loonkosten aan de investeringen toe te rekenen zijn. Uit voorzichtigheid doen we dat niet op begrotingsbasis, maar op basis van werkelijke gerealiseerde uren.

Programma Waterrecreatie (lasten - € 5.000 // baten - € 27.000)
We hebben niet langer baten uit de inzameling van afval, dat we tot en met 2021 voor de gemeente Leeuwarden en Omrin uitvoerden. Verder hebben we het onderhoudscontract met de provincie sterk naar beneden toe bijgesteld. Onze eigen ploeg doet voortaan de eerder aan de provincie uitbestede werkzaamheden in eigen beheer.
De kapitaallasten zijn gestegen als gevolg van de investeringen ad. € 1.500.000 in damwanden en steigers.

Programma Landrecreatie (lasten + € 8.000 // baten gelijk)
We rekenen iets meer loonkosten aan Landrecreatie toe als gevolg van een gewijzigd overheadpercentage en de indexatie van de loonkosten.

Programma Baggeren
Geen verschillen.

Programma Ontwikkeling (lasten + € 13.000 // baten gelijk)
We hebben structureel meer budget opgenomen om incidentele ontwikkelingen op het gebied van Waterrecreatie en Landrecreatie te kunnen bevorderen in de vorm van een pilot (in eigen uitvoering) of een bijdrage (aan derden). Per saldo is er hiervoor nu structureel 20k beschikbaar.
Dit extra budget is niet bedoeld om structurele beheer- en onderhoudskosten mee te dekken.

Programma Wimpels, donateurs & vrijwilligers (lasten + € 3.000 // baten + € 15.000)
Sinds 2020 zien we een kentering in de baten, nadat we in de jaren ervoor een gestage daling van de wimpelverkopen zagen. In 2020 was er sprake van een veel hogere omzet van de wimpelverkopen, vrijwillige bijdragen en donateursbijdragen, die zich in 2021 ongewijzigd heeft voortgezet.
Op dit moment is nog niet duidelijk of dit zich echt structureel doorzet, maar we zien een duidelijke stijging in donateurs en vrijwillige bijdragen. Daarom hebben wij met vertrouwen de opbrengsten van dit programma verhoogd naar ons oude uitgangspunt van € 175.000. De kosten van de wimpelverkopen, met name door de kostprijs van de wimpels, maar ook vanwege de hogere aantallen gekochte wimpels, zijn naar verwachting € 5000 hoger dan in voorgaande jaren.

4.2 Uiteenzetting financiële positie

4.2.1 Geprognotiseerde balans

	JR 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Activa						
Vaste activa	5.858.313	6.959.576	8.289.232	9.585.887	10.879.543	10.607.203
Activa in aanbouw	503.114	-	-	-	-	-
Voorraden	5.095	-	-	-	-	-
Vorderingen	339.633	-	-	-	-	-
Liquide middelen	85.173	5.586.501	3.653.278	1.810.788	-16.365	-64.120
Totaal	**6.791.328**	12.546.077	**11.942.510**	**11.396.675**	**10.863.178**	**10.543.083**
Passiva						
Eigen Vermogen	4.663.877	4.413.875	4.163.875	3.913.875	3.663.875	3.613.875
Onverdeeld resultaat	130.982	72.202	5.301	-3.866	-697	-4.125
Voorzieningen	-	-	-	-	-	-
Langlopende schulden	-	8.000.000	7.733.333	7.466.667	7.200.000	6.933.333
Kortlopende schulden	1.996.468	60.000	40.000	20.000	-	-
Totaal	**6.791.328**	12.546.077	**11.942.510**	**11.396.675**	**10.863.178**	**10.543.083**

4.2.2 Stand en verloop van reserves/eigen vermogen

In de paragrafen 4.1 en 4.2 wordt de stand en het verloop van de reserves tot en met 2026 weergegeven. Het is goed zichtbaar dat Marrekrite het credo “alleen financieren met eigen vermogen” niet langer kan handhaven. De vervangingsopgave naar de toekomst is groter dan de eigen financiële liquiditeit. Het voornemen tot het incidenteel uitbetalen van het rekeningresultaat en het besluit tot de afbouw van het eigen vermogen vraagt om verdere externe financiering.
Hoewel het voor Marrekrite een noviteit is, is het voor overheden in het algemeen heel gebruikelijk om vreemd vermogen aan te trekken om investeringen te financieren. Zoals uit de balans blijkt, heeft Marrekrite meer dan voldoende bezittingen (activa in de vorm van aanlegvoorzieningen) om een gezonde financiële positie te behouden. Het zal alleen even wennen zijn dat we onze investeringen niet langer uit de eigen liquide middelen kunnen bekostigen. Een liquiditeitsvoordeel behalen we door alle bijdragen, ook de BTW, aan het begin van het jaar bij de deelnemers in rekening te brengen.

4.2.3 Meerjarenraming 2024-2026

		2024				2025			2026		
		Baten	**Lasten**	**Saldo**		**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1	Bedrijfsvoering	1.980.352	-1.026.875	953.477		2.032.789	-1.024.023	1.008.766	1.774.748	-515.193	1.259.555
2	Waterrecreatie	16.158	-769.170	-753.012		16.481	-816.767	-800.286	16.811	-865.410	-848.599
3	Landrecreatie	-	-294.131	-294.131		-	-298.773	-298.773	-	-304.469	-304.469
4	Baggeren	-	-300.000	-300.000		-	-300.000	-300.000	-	-300.000	-300.000
5	Ontwikkelingen	-	-20.000	-20.000		-	-20.000	-20.000	-	-20.000	-20.000
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	175.000	-15.200	159.800		175.000	-15.404	159.596	175.000	-15.612	159.388
	Subtotaal programma's	2.171.510	-2.425.376	-253.866		2.224.270	-2.474.966	-250.697	1.966.559	-2.020.684	-54.125
	Mutaties reserves	250.000	-	250.000		250.000	-	250.000	50.000	-	50.000
	TOTAAL RESULTAAT	**2.421.510**	**-2.425.376**	**-3.866**		2.474.270	-2.474.966	-697	2.016.559	-2.020.684	**-4.125**

		2024				2025			2026		
		Begin	**Resultaat**	**Eind**		**Begin**	**Resultaat**	**Eind**	**Begin**	**Resultaat**	**Eind**
A	Algemene Reserve (AR)	3.749.737	-250.000	3.499.737		3.499.737	-250.000	3.249.737	3.249.737	-50.000	3.199.737
B	Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	250.000	-	250.000		250.000	-	250.000	250.000	-	250.000
C	Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	164.138	-	164.138		164.138	-	164.138	164.138	-	164.138
	Subtotaal mutaties reserves	4.163.875	-250.000	3.913.875		3.913.875	-250.000	3.663.875	3.663.875	-50.000	3.613.875
	RESULTAAT NA MUTATIES RESERVES			**-3.866**				**-697**			**-4.125**

Hieronder volgt een korte analyse van de verschillen per programma (2023 en 2024 en opmerkelijke verschillen in de meerjarenbegroting).

Programma Bedrijfsvoering (baten + € 37.000 // lasten - € 3.000)
Ten aanzien van de baten uit deelnemersbijdragen hebben we zoals gezegd een jaarlijkse indexatie aangehouden van 2%. Verder rekenen we de huisvestingslasten via de overhead toe aan de programma's Water- en Landrecreatie. Waar nodig hebben we onze lasten geïndexeerd met 2%.

Programma Waterrecreatie (baten + nihil // lasten + € 44.000)
De toename van de lasten vloeien grotendeels voort uit de hogere kapitaallasten als gevolg van de investeringen in damwanden en steigers. Waar nodig indexeren wij onze lasten met 2%. Hierdoor kunnen we nog kleine verschillen in de lasten verklaren.

Programma Landrecreatie (baten + nihil // lasten + € 6.000)
Geen bijzonderheden. Waar nodig indexeren wij onze lasten met 2%. Hierdoor kunnen we nog kleine verschillen in de lasten verklaren.

Programma Baggeren (lasten gelijk // baten gelijk)
Geen bijzonderheden.

Programma Ontwikkelingen (lasten gelijk // baten gelijk)
Geen bijzonderheden.

Programma Wimpels (lasten + nihil // baten gelijk)
Geen bijzonderheden.

In 2026 zien we een sterke daling in de baten en lasten binnen het programma Bedrijfsvoering. Dit is het gevolg van het einde van de investeringsimpuls van € 1.5 miljoen jaarlijks, waardoor de doorschuif-BTW verder daalt van circa € 500.000 per jaar naar € 200.000 per jaar. Daarnaast is er in 2026 sprake van een afbouw van eigen vermogen van "slechts" € 50.000 in plaats van € 250.000. Per 2027 zijn nog geen afspraken vastgelegd over de afbouw van het eigen vermogen, in afwachting van de evaluatie van de deelnemersbijdrageregeling die – tenminste – tot en met 2026 loopt.

4.2.4 Ontwikkeling financiële positie

Niet vaak genoeg kunnen we benadrukken, dat de langere termijn prognose voor Marrekrite uitstekend is. De onderhoudskosten dalen enorm door het gebruik van duurzame materialen (gerecycled kunststof en beton). Het vereist aan de voorkant een forse investering waar we in de toekomst langjarig (decennia) de financiële vruchten van zullen plukken. Zoals aangegeven zal de huidige investeringspiek in damwanden en steigers vanaf 2026 sterk afvlakken. Pas na 2045 zal weer een serieuzere investeringsopgave volgen, die vooral afhankelijk zal zijn van de staat (tegen die tijd) van de steigers en damwanden die in de periode 2003-2017 zijn gebouwd.
Marrekrite behoudt met deze maatregelen een gezonde financiële positie, ook al zullen we voor de financiering van de vervangings-investeringen vreemd vermogen moeten aantrekken. De hiermee gemoeide lasten kunnen we echter uit de exploitatie – en met de indexatie van de deelnemersbijdrage – prima blijven bekostigen.

5

Bijlagen

5.1 Overzicht deelnemersbijdragen

Hieronder treft u de deelnemersbijdrage voor de 2023 aan. Het algemeen bestuur van Recreatieschap Marrekrite heeft op 9 juni 2021 ingestemd met deze deelnemersbijdrage. De bijdragen voor de jaren 2024-2026 zijn in die vergadering eveneens vastgesteld en zorgen voor rust en stabiliteit in de meerjarenbegroting van zowel Marrekrite als de deelnemers. Deze bijdragen zijn exclusief afbouw van het eigen vermogen en vormen daarmee de bruto deelnemersbijdrage.

INTEGRALE deelnemersbijdragen

Deelnemers	bijdrage%	2023	2024	2025	2026
Achtkarspelen	1,06%	15.724	16.038	16.359	16.686
Dantumadiel	1,36%	20.209	20.613	21.025	21.446
De Fryske Marren	12,95%	192.101	195.943	199.862	203.859
Harlingen	0,50%	7.365	7.512	7.662	7.816
Heerenveen	2,95%	43.754	44.629	45.522	46.432
Leeuwarden	10,25%	152.072	155.114	158.216	161.380
Noardeast-Fryslân	4,16%	61.794	63.030	64.291	65.576
Opsterland	1,72%	25.573	26.085	26.607	27.139
Smallingerland	4,56%	67.648	69.001	70.381	71.789
Súdwest-Fryslân	13,40%	198.872	202.849	206.906	211.044
Tytsjerksteradiel	2,59%	38.417	39.185	39.969	40.768
Waadhoeke	2,48%	36.763	37.498	38.248	39.013
Weststellingwerf	2,03%	30.060	30.662	31.275	31.900
Provincie Fryslân	40,00%	593.569	605.439	617.548	629.899
Totaal	**100,00%**	**1.483.921**	**1.513.599**	**1.543.871**	**1.574.748**

Gegarandaarde winstuitkering ivm afbouw eigen vermogen en begrotingsresultaat 2022-2025

Deelnemers	bijdrage%	2023	2024	2025	2026
Achtkarspelen	1,06%	-3.078	-3.001	-2.766	-530
Dantumadiel	1,36%	-3.957	-3.857	-3.556	-681
De Fryske Marren	12,95%	-37.610	-36.668	-33.798	-6.473
Harlingen	0,50%	-1.442	-1.406	-1.296	-248
Heerenveen	2,95%	-8.566	-8.352	-7.698	-1.474
Leeuwarden	10,25%	-29.773	-29.027	-26.756	-5.124
Noardeast-Fryslân	4,16%	-12.098	-11.795	-10.872	-2.082
Opsterland	1,72%	-5.007	-4.881	-4.499	-862
Smallingerland	4,56%	-13.244	-12.913	-11.902	-2.279
Súdwest-Fryslân	13,40%	-38.936	-37.960	-34.990	-6.701
Tytsjerksteradiel	2,59%	-7.521	-7.333	-6.759	-1.294
Waadhoeke	2,48%	-7.198	-7.017	-6.468	-1.239
Weststellingwerf	2,03%	-5.885	-5.738	-5.289	-1.013
Provincie Fryslân	40,00%	-116.211	-113.299	-104.433	-20.000
Totaal	**100,00%**	**-290.527**	**-283.247**	**-261.082**	**-50.000**

Voorgenomen resultaatsbestemming ivm afbouw eigen vermogen begrotingsresultaat 2023-2026

Deelnemers	bijdrage%	2023	2024	2025	2026
Achtkarspelen	1,06%	-56	41	7	44
Dantumadiel	1,36%	-72	53	9	56
De Fryske Marren	12,95%	-686	501	90	534
Harlingen	0,50%	-26	19	3	20
Heerenveen	2,95%	-156	114	21	122
Leeuwarden	10,25%	-543	396	71	423
Noardeast-Fryslân	4,16%	-221	161	29	172
Opsterland	1,72%	-91	67	12	71
Smallingerland	4,56%	-242	176	32	188
Súdwest-Fryslân	13,40%	-710	518	93	553
Tytsjerksteradiel	2,59%	-137	100	18	107
Waadhoeke	2,48%	-131	96	17	102
Weststellingwerf	2,03%	-107	78	14	84
Provincie Fryslân	40,00%	-2.121	1.547	279	1.650
Totaal	**100,00%**	**-5.301**	**3.866**	**697**	**4.125**

Vastgestelde deelnemersbijdrage GR Marrekrite 2023 naar onderdeel*

Deelnemers	Waterrecreatie	Landrecreatie	Baggeren	Totaal	% aandeel
Achtkarspelen	5.919	7.755	2.049	15.724	1,06%
Dantumadiel	11.008	5.389	3.812	20.209	1,36%
De Fryske Marren	126.325	22.033	43.742	192.101	12,95%
Harlingen	3.609	2.507	1.250	7.365	0,50%
Heerenveen	22.129	13.963	7.662	43.754	2,95%
Leeuwarden	96.001	22.829	33.242	152.072	10,25%
Noardeast-Fryslân	30.225	21.103	10.466	61.794	4,16%
Opsterland	8.864	13.640	3.069	25.573	1,72%
Smallingerland	41.957	11.163	14.528	67.648	4,56%
Súdwest-Fryslân	125.110	30.439	43.322	198.872	13,40%
Tytsjerksteradiel	19.778	11.790	6.848	38.417	2,59%
Waadhoeke	15.247	16.236	5.280	36.763	2,48%
Weststellingwerf	13.656	11.675	4.729	30.060	2,03%
Provincie Fryslân	346.552	127.016	120.000	593.569	40,00%
Totaal	**866.381**	**317.540**	**300.000**	**1.483.921**	**100,00%**

* exclusief toerekening inzet afbouw vermogen en begrotingsresultaat

5.2 Overzicht incidentele baten en lasten

						Lasten
	Programma	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
1	Bedrijfsvoering	-40.000	-51.000	-48.000	-43.000	-38.000
2	Waterrecreatie	-2.500	-2.500	-4.000	-4.000	-4.000
3	Landrecreatie	-	-	-	-	-
4	Baggeren	-	-	-	-	-
5	Ontwikkelingen	-	-	-	-	-
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-	-	-	-
	Subtotaal incidentele lasten	**-42.500**	**-53.500**	**-52.000**	**-47.000**	**-42.000**
						Baten
	Programma	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
1	Bedrijfsvoering	-	-	-	-	-
2	Waterrecreatie	-	-	-	-	-
3	Landrecreatie	-	-	-	-	-
4	Baggeren	-	-	-	-	-
5	Ontwikkelingen	-	-	-	-	-
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-	-	-	-
	Subtotaal incidentele baten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	TOTAAL incidentele lasten en baten	-42.500	-53.500	-52.000	-47.000	-42.000

	SPECIFICATIE LASTEN EN BATEN > EUR 25.000 of wijzigingen t.o.v. voorgaande jaren					
	Programma	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
a	Bedrijfsvoering: inhuur personeel	-45.000	-30.000	-30.000	-35.000	-30.000
b	Bedrijfsvoering: lease auto's; einde 2022	-10.000	0	0	0	0
c	Waterrecreatie: overige lasten	-2.500	-2.500	-4.000	-4.000	-4.000

ad a TOELICHTING
inhuur externe ondersteuning/flexibele schil

5.3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Overzicht baten en lasten (verplichte indeling BBV), meerjarig

		Jaarrekening 2022			2023			2024			2025			2026		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1	Bedrijfsvoering (excl overhead)	2.154.824	-575.000	1.579.824	1.943.394	-631.000	1.312.394	1.980.352	-675.380	1.304.972	2.032.789	-674.682	1.358.107	1.774.748	-154.640	1.620.109
2	Waterrecreatie	42.878	-731.020	-688.142	15.841	-725.644	-709.803	16.158	-769.170	-753.012	16.481	-816.767	-800.286	16.811	-865.410	-848.599
3	Landrecreatie	-	-281.000	-281.000	-	-288.540	-288.540	-	-294.131	-294.131	-	-298.773	-298.773	-	-304.469	-304.469
4	Baggeren	-	-300.000	-300.000	-	-300.000	-300.000	-	-300.000	-300.000	-	-300.000	-300.000	-	-300.000	-300.000
5	Ontwikkelingen	-	-7.000	-7.000	-	-20.000	-20.000	-	-20.000	-20.000	-	-20.000	-20.000	-	-20.000	-20.000
6	Wimpels, donateurs en vrij-willigers	160.000	-12.000	148.000	175.000	-15.000	160.000	175.000	-15.200	159.800	175.000	-15.404	159.596	175.000	-15.612	159.388
	Overhead	-	-379.480	-379.480	-	-398.750	-398.750	-	-351.495	-351.495	-	-349.341	-349.341	-	-360.553	-360.553
	Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Subtotaal programma's	**2.357.702**	**-2.285.500**	**72.202**	**2.134.235**	**-2.378.934**	**-244.699**	**2.171.510**	**-2.425.376**	**-253.866**	**2.224.270**	**-2.474.966**	**-250.697**	**1.966.559**	**-2.020.684**	**-54.125**
	Mutaties reserves	**250.000**	**-**	**250.000**	**250.000**	**-**	**250.000**	**250.000**	**-**	**250.000**	**250.000**	**-**	**250.000**	**50.000**	**-**	**50.000**
	TOTAAL RESULTAAT	**2.607.702**	**-2.285.500**	**322.202**	**2.384.235**	**-2.378.934**	**5.301**	**2.421.510**	**-2.425.376**	**-3.866**	**2.474.270**	**-2.474.966**	**-697**	**2.016.559**	**-2.020.684**	**-4.125**

5.4 EMU-saldo

EMU-saldo	Marrekrite MJB 2023-2026	T-1	T	T+1
		2022	2023	2024
		x € 1000,-	*x € 1000,-*	*x € 1000,-*
	Omschrijving	Volgens realisatie tot en met sept. 2022, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2023	Volgens meerjarenraming in begroting 2023
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	72	5	-4
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.099	1.330	1.297
3	Mutatie voorzieningen	0	0	0
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	**-1.027**	**-1.324**	**-1.301**

5.5 Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen

		BATEN				
		JR 2021	2023	2024	2025	2026
0.1	Bestuur	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-	-	-
0.5	Treasury	-	-	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	2.107.488	2.134.235	2.171.510	2.224.270	1.966.559
0.9	Vennootschaps-belasting (Vpb)	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	76.000	250.000	250.000	250.000	50.000
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	24.180	-	-	-	-
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-	-	-
7.2	Riolering	-	-	-	-	-
	TOTAAL BATEN	**2.236.702**	**2.384.235**	**2.421.510**	**2.474.270**	**2.016.559**

		LASTEN				
		JR 2021	2023	2024	2025	2026
0.1	Bestuur	-17.004	-15.000	-15.300	-15.606	-15.918
0.4	Overhead	-230.428	-398.750	-351.495	-350.255	-344.030
0.5	Treasury	-3.474	-4.000	-4.080	-4.162	-4.245
0.8	Overige baten en lasten	-488.950	-765.000	-765.200	-765.404	-265.612
0.9	Vennootschapsbe-lasting (Vpb)	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves		-	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-130.982	-5.301	3.866	697	4.125
2.1	Verkeer en vervoer	-62.005	-19.823	-19.823	-19.823	-19.823
2.4	Economische havens en waterwegen	-826.123	-819.521	-906.721	-950.965	-996.229
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-411.149	-356.840	-362.757	-368.752	-374.827
7.2	Riolering	-37.553	-	-	-	-
	TOTAAL LASTEN	**-2.236.702**	**-2.384.235**	**-2.421.510**	**-2.474.270**	**-2.016.559**
	TOTAAL SOM BATEN EN LASTEN		**-**	**-**	**-**	**-**

Ontwerp: BW H ontwerpers

recreatieschap
marrekrite